TRADE AND INVESTMENT

Treaty Between the UNITED STATES OF AMERICA and UKRAINE

Signed at Washington March 4, 1994

with

Annex

and

Exchange of Letters

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966 (80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

"...the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence... of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof."

UKRAINE

Trade and Investment

Treaty, with annex and exchange of letters, signed at Washington March 4, 1994;

Transmitted by the President of the United States of America to the Senate September 27, 1994 (Treaty Doc. 103-37, 103d Congress, 2d Session);

Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations March 27, 1996 (Senate Executive Report No. 104-13, 104th Congress, 2d Session);

Advice and consent to ratification by the Senate June 27, 1996;

Ratified by the President September 12, 1996; Ratifications exchanged at Kyiv October 17, 1996; Entered into force November 16, 1996.

TREATY BETWEEN THE UNITED STATES OF AMERICA AND UKRAINE CONCERNING THE ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENT

The United States of America and Ukraine (hereinafter the "Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment by nationals and companies of one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that fair and equitable treatment of investment is desirable in order to maintain a stable framework for investment and maximum effective utilization of economic resources;

Recognizing that the development of economic and business ties can contribute to the well-being of workers in both Parties and promote respect for internationally recognized worker rights; and

Having resolved to conclude a Treaty concerning the encouragement and reciprocal protection of investment;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

- 1. For the purposes of this Treaty,
- (a) "investment" means every kind of investment in the territory of one Party owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the other Party, such as equity, debt, and service and investment contracts; and includes:
  - (i) tangible and intangible property, including rights, such as mortgages, liens and pledges;
  - (ii) a company or shares of stock or other interests in a company or interests in the assets thereof:
  - (iii) a claim to money or a claim to performance having economic value, and associated with an investment;
  - (iv) intellectual property which includes, inter alia, rights relating to:

literary and artistic works, including sound recordings,

inventions in all fields of human endeavor,

industrial designs,

semiconductor mask works,

trade secrets, know-how, and confidential business information, and

trademarks, service marks, and trade names;

- (v) any right conferred by law or contract, and any licenses and permits pursuant to law;
- (b) "company" of a Party means any kind of corporation, company, association, partnership, or other organization, legally constituted under the laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof whether or not organized for pecuniary gain, or privately or governmentally owned or controlled;

- (c) "national" of a Party means a natural person who is a national of a Party under its applicable law;
- (d) "return" means an amount derived from or associated with an investment, including profit; dividend; interest; capital gain; royalty payment; management, technical assistance or other fee; or returns in kind;
- (e) "associated activities" include the organization, control, operation, maintenance and disposition of companies, branches, agencies, offices, factories or other facilities for the conduct of business; the making, performance and enforcement of contracts; the acquisition, use, protection and disposition of property of all kinds including intellectual property rights; the borrowing of funds; the purchase, issuance, and sale of equity shares and other securities; and the purchase of foreign exchange for imports;
- (f) "state enterprise" means an enterprise owned, or controlled through ownership interests, by a Party; and
- (g) "delegation" includes a legislative grant, and a government order, directive or other act transferring to a state enterprise or monopoly, or authorizing the exercise by a state enterprise or monopoly of, governmental authority.
- 2. Each Party reserves the right to deny to any company the advantages of this Treaty if nationals of any third country control such company and, in the case of a company of the other Party, that company has no substantial business activities in the territory of the other Party or is controlled by nationals of a third country with which the denying Party does not maintain normal economic relations.
- 3. Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as investment.

ARTICLE II

1. Each Party shall permit and treat investment, and activities associated therewith, on a basis no less favorable than that accorded in like situations to investment or associated activities of its own nationals or companies, or of nationals or companies of any third country, whichever is the most favorable, subject to the right of each Party to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters

listed in the Annex to this Treaty. Each Party agrees to notify the other Party before or on the date of entry into force of this Treaty of all such laws and regulations of which it is aware concerning the sectors or matters listed in the Annex. Moreover, each Party agrees to notify the other of any future exception with respect to the sectors or matters listed in the Annex, and to limit such exceptions to a minimum. Any future exception by either Party shall not apply to investment existing in that sector or matter at the time the exception becomes effective. The treatment accorded pursuant to any exceptions shall, unless specified otherwise in the Annex, be not less favorable than that accorded in like situations to investments and associated activities of nationals or companies of any third country.

- 2. (a) Nothing in this Treaty shall be construed to prevent a Party from maintaining or establishing a state enterprise.
- (b) Each Party shall ensure that any state enterprise that it maintains or establishes acts in a manner that is not inconsistent with the Party's obligations under this Treaty wherever such enterprise exercises any regulatory, administrative or other governmental authority that the Party has delegated to it, such as the power to expropriate, grant licenses, approve commercial transactions, or impose quotas, fees or other charges.
- (c) Each Party shall ensure that any state enterprise that it maintains or establishes accords the better of national or most favored nation treatment in the sale of its goods or services in the Party's territory.
- 3. (a) Investment shall at all times be accorded fair and equitable treatment, shall enjoy full protection and security and shall in no case be accorded treatment less than that required by international law.
- (b) Neither Party shall in any way impair by arbitrary or discriminatory measures the management, operation, maintenance, use, enjoyment, acquisition, expansion, or disposal of investments. For purposes of dispute resolution under Articles VI and VII, a measure may be arbitrary or discriminatory notwithstanding the fact that a party has had or has exercised the opportunity to review such measure in the courts or administrative tribunals of a Party.
- (c) Each Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments.

- 4. Subject to the laws relating to the entry and sojourn of aliens, nationals of either Party shall be permitted to enter and to remain in the territory of the other Party for the purpose of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the first Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources.
- 5. Companies which are legally constituted under the applicable laws or regulations of one Party, and which are investments, shall be permitted to engage top managerial personnel of their choice, regardless of nationality.
- 6. Neither Party shall impose performance requirements as a condition of establishment, expansion or maintenance of investments, which require or enforce commitments to export goods produced, or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar requirements.
- 7. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investment, investment agreements, and investment authorizations.
- 8. Each Party shall make public all laws, regulations, administrative practices and procedures, and adjudicatory decisions that pertain to or affect investments.
- 9. The treatment accorded by the United States of America to investments and associated activities of nationals and companies of Ukraine under the provisions of this Article shall in any State, Territory or possession of the United States of America be no less favorable than the treatment accorded therein to investments and associated activities of nationals of the United States of America resident in, and companies legally constituted under the laws and regulations of other States, Territories or possessions of the United States of America.
- 10. The most favored nation provisions of this Treaty shall not apply to advantages accorded by either Party to nationals or companies of any third country by virtue of:
- (a) that Party's binding obligations that derive from full membership in a free trade area or customs union; or

- (b) that Party's binding obligations under any multilateral international agreement under the framework of the General Agreement on Tariffs and Trade that enters into force subsequent to the signature of this Treaty.
- 11. The Parties acknowledge and agree that "associated activities" include without limitation, such activities as:
- (a) the granting of franchises or rights under licenses;
- (b) access to registrations, licenses, permits and other approvals (which shall in any event be issued expeditiously);
- (c) access to financial institutions and credit markets;
- (d) access to their funds held in financial institutions;
- (e) the importation and installation of equipment necessary for the normal conduct of business affairs, including but not limited to, office equipment and automobiles, and the export of any equipment and automobiles so imported;
  - (f) the dissemination of commercial information;
  - (g) the conduct of market studies;
- (h) the appointment of commercial representatives, including agents, consultants and distributors and their participation in trade fairs and promotion events;
- (i) the marketing of goods and services, including through internal distribution and marketing systems, as well as by advertising and direct contact with individuals and companies;
- (j) access to public utilities, public services and commercial rental space at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government; and
- (k) access to raw materials, inputs and services of all types at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government.

ARTICLE III

- 1. Investments shall not be expropriated or nationalized either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation") except: for a public purpose; in a nondiscriminatory manner; upon payment of prompt, adequate and effective compensation; and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II(2). Compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriatory action was taken or became known, whichever is earlier; be calculated in a freely usable currency on the basis of the prevailing market rate of exchange at that time; be paid without delay; include interest at a commercially reasonable rate, such as LIBOR plus an appropriate margin, from the date of expropriation; be fully realizable; and be freely transferable.
- 2. A national or company of either Party that asserts that all or part of its investment has been expropriated shall have a right to prompt review by the appropriate judicial or administrative authorities of the other Party to determine whether any such expropriation has occurred and, if so, whether such expropriation, and any associated compensation, conforms to the principles of international law.
- 3. Nationals or companies of either Party whose investments suffer losses in the territory of the other Party owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded treatment by such other Party no less favorable than that accorded to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third country, whichever is the most favorable treatment, as regards any measures it adopts in relation to such losses.

ARTICLE IV

1. Each Party shall permit all transfers related to an investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include: (a) returns; (b) compensation pursuant to Article III; (c) payments arising out of an investment dispute; (d) payments made under a contract, including amortization of principal and accrued interest payments made pursuant to a loan agreement; (e) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment; and (f) additional contributions to capital for the maintenance or development of an investment.

- 2. Transfers shall be made in a freely usable currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.
- 3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, either Party may maintain laws and regulations (a) requiring reports of currency transfer; and (b) imposing income taxes by such means as a withholding tax applicable to dividends or other transfers. Furthermore, either Party may protect the rights of creditors, or ensure the satisfaction of judgments in adjudicatory proceedings, through the equitable, nondiscriminatory and good faith application of its law.

ARTICLE V

The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty.

ARTICLE VI

- 1. For purposes of this Article, an investment dispute is a dispute between a Party and a national or company of the other Party arising out of or relating to (a) an investment agreement between that Party and such national or company; (b) an investment authorization granted by that Party's foreign investment authority to such national or company; or (c) an alleged breach of any right conferred or created by this Treaty with respect to an investment.
- 2. In the event of an investment dispute, the parties to the dispute should initially seek a resolution through consultation and negotiation. If the dispute cannot be settled amicably, the national or company concerned may choose to submit the dispute for resolution:
- (a) to the courts or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute; or
- (b) in accordance with any applicable, previously agreed dispute-settlement procedures; or
  - (c) in accordance with the terms of paragraph 3.

- 3. (a) Provided that the national or company concerned has not submitted the dispute for resolution under paragraph 2 (a) or (b) and that six months have elapsed from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may choose to consent in writing to the submission of the dispute for settlement by binding arbitration:
  - (i) to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes ("Centre") established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, done at Washington, March 18, 1965 ("ICSID Convention"), provided that the Party is a party to such Convention; or
  - (ii) to the Additional Facility of the Centre, if the Centre is not available; or
  - (iii) in accordance with the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or
  - (iv) to any other arbitration institution, or in accordance with any other arbitration rules, as may be mutually agreed between the parties to the dispute.
- (b) Once the national or company concerned has so consented, either party to the dispute may initiate arbitration in accordance with the choice so specified in the consent.
- 4. Each Party hereby consents to the submission of any investment dispute for settlement by binding arbitration in accordance with the choice specified in the written consent of the national or company under paragraph 3. Such consent, together with the written consent of the national or company when given under paragraph 3 shall satisfy the requirement for:
- (a) written consent of the parties to the dispute for purposes of Chapter II of the ICSID Convention (Jurisdiction of the Centre) and for purposes of the Additional Facility Rules; and
- (b) an "agreement in writing" for purposes of Article II of the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958 ("New York Convention").

- 5. Any arbitration under paragraph 3(a)(ii), (iii) or (iv) of this Article shall be held in a state that is a party to the New York Convention.
- 6. Any arbitral award rendered pursuant to this Article shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Party undertakes to carry out without delay the provisions of any such award and to provide in its territory for its enforcement.
- 7. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as a defense, counterclaim, right of set-off or otherwise, that the national or company concerned has received or will receive, pursuant to an insurance or guarantee contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages.
- 8. For purposes of an arbitration held under paragraph 3 of this Article, any company legally constituted under the applicable laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof but that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to the dispute, was an investment of nationals or companies of the other Party, shall be treated as a national or company of such other Party in accordance with Article 25(2)(b) of the ICSID Convention.

ARTICLE VII

- 1. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of the Treaty which is not resolved through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted, upon the request of either Party, to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), except to the extent modified by the Parties or by the arbitrators, shall govern.
- 2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third state. The UNCITRAL Rules for appointing members of three-member panels shall apply <u>mutatis mutandis</u> to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Centre.

- 3. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the Tribunal shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.
- 4. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Parties. The Tribunal may, however, at its discretion, direct that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties.

ARTICLE VIII

This Treaty shall not derogate from:

- (a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of either Party;
  - (b) international legal obligations; or
- (c) obligations assumed by either Party, including those contained in an investment agreement or an investment authorization,

that entitle investments or associated activities to treatment more favorable than that accorded by this Treaty in like situations.

ARTICLE IX

- 1. This Treaty shall not preclude the application by either Party of measures necessary for the maintenance of public order, the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.
- 2. This Treaty shall not preclude either Party from prescribing special formalities in connection with the establishment of investments, but such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

ARTICLE X

- 1. With respect to its tax policies, each Party should strive to accord fairness and equity in the treatment of investment of nationals and companies of the other Party.
- 2. Nevertheless, the provisions of this Treaty, and in particular Articles VI and VII, shall apply to matters of taxation only with respect to the following:
  - (a) expropriation, pursuant to Article III;
  - (b) transfers, pursuant to Article IV; or
- (c) the observance and enforcement of terms of an investment agreement or authorization as referred to in Article VI(1) (a) or (b),

to the extent they are not subject to the dispute settlement provisions of a Convention for the avoidance of double taxation between the two Parties, or have been raised under such settlement provisions and are not resolved within a reasonable period of time.

ARTICLE XI

This Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

ARTICLE XII

- 1. This Treaty shall enter into force thirty days after the date of exchange of instruments of ratification. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2 of this Article. It shall apply to investments existing at the time of entry into force as well as to investments made or acquired thereafter.
- 2. Either Party may, by giving one year's written notice to the other Party, terminate this Treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter.
- 3. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Treaty and to which this Treaty otherwise applies, the provisions of all of the other Articles

of this Treaty shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

4. The Annex and Side Letter shall form an integral part of the Treaty.

IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Treaty.

DONE in duplicate at Washington on the fourth day of March, 1994, in the English and Ukrainian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE UNITED STATES OF AMERICA:

FOR UKRAINE:

M. Algobun

ANNEX

1. The United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

air transportation; ocean and coastal shipping; banking; insurance; government grants; government insurance and loan programs; energy and power production; customhouse brokers; ownership of real property; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; ownership of shares in the Communications Satellite Corporation; the provision of common carrier telephone and telegraph services; the provision of submarine cable services; use of land and natural resources; mining on the public domain; maritime services and maritime-related services; and primary dealership in United States government securities.

2. The United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to most favored nation treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

ownership of real property; mining on the public domain; maritime services and maritime-related services; and primary dealership in United States government securities.

3. Ukraine reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

production of equipment used exclusively for nuclear power plants; maritime transportation including ocean and coastal shipping; air transportation; nuclear electric energy generation; privatization of those educational, sports, medical and scientific facilities financed by the national budget; mining of salt; mining and processing of rare earth, and of uranium and other radioactive elements; ownership and operation of television and radio broadcasting stations; and ownership of land.

ПОГОВІР

МІЖ СПОЛУЧЕНИМИ ШТАТАМИ АМЕРИКИ ТА УКРАЇНОЮ ПРО ЗАОХОЧЕННЯ ТА ВЗАЄМНИЙ ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ

Сполучені Штати Америки та Україна, які надалі іменуються "Сторони",

бажаючи сприяти більш широкому економічному співробітництву між ними щодо інвестицій громадян та компаній однієї Сторони на території іншої Сторони,

визнаючи, що угода про режим, що надається інвестиціям, сприятиме припливу приватного капіталу та економічному розвитку Сторін,

погоджуючись, що справедливий та неупереджений режим по відношенню до інвестицій є бажаним для того, щоб підтримувати міцну структуру для інвестицій і максимально ефективного використання економічних ресурсів,

визнаючи, що розвиток економічних та ділових зв'язків може робити внесок до добробуту робітників обох Сторін і може сприяти повазі міжнародно визнаних прав робітників, та

вирішивши укласти договір про заохочення та взаємний захист інвестицій, домовились про таке:

CTATTS 1

- 1. Для цілей цього Договору:
- а) "інвестиція" означає будь-який вид інвестицій на території однієї з Сторін, що належить або контролюється прямо або непрямо громадянами або компаніями іншої Сторони, такі як акція, боргові зобов'язання, контракти по наданню послуг і здійсненню інвестицій, та включає:
- матеріальну та нематеріальну власність, в тому числі такі права як іпотека, заставне утримання, забезпечення по позиці;
- II) компанію, пакет акцій або іншу участь в компанії або участь в активах останньої;

- III) вимогу стосовно грошей або вимогу відносно виконання договору, що мають економічну цінність та пов'язані з інвестицією;
  - IV) інтелектуальну власність, що включає, inter alia, права стосовно:
  - літературних та художніх творів, в тому числі звукозапису,
  - винаходів у всіх галузях пюдської діяльності,
  - промислові зразки,
  - топології інтегральних схем,
  - секрети виробництва, "ноу-хау", конфіденційну ділову інформацію та
  - товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування, та
- V) будь-яке право, що надається за законом або договором, а також будь-які ліцензії та дозволи згідно з законом;
- 6) "компанія" Сторони означає будь-яку корпорацію, компанію, товариство, об'єднання, партнерство або іншу організацію, правомірно засновану згідно з законами та правилами Сторони або політичного підрозділу останньої незалежно від того, чи створена вона для прибуткових цілей, знаходиться в приватній або державній власності або під контролем;
- в) "громадянин" Сторони означає фізичну особу, що є громадянином Сторони відповідно до її чинного законодавства;
- г) "доходи" означає суми, що отримуються від інвестицій або у зв'язку з ними, включаючи прибуток; дивіденди; відсотки; доходи від приросту капітальної вартості; роялті; управлінські, технічні та інші ставки або доходи натурою";
- д) "діяльність у зв'язку з інвестицією" включає організацію контролю, управління, утримання і розпорядження щодо компаній, відділень, агентств, контор, заводів або

інших організацій з метою здійснення підприємницької діяльності; укладання, виконання та приведення в дію договорів; придбання, використання, захист та розпорядження майном всіх видів, включаючи права на інтелектуальну власність; позика коштів; купівля, випуск і продаж простих акцій та інших цінних паперів, купівля іноземної валюти для оплати імпорту;

- е) "державне підприємство" означає підприємство яке є власністю Сторони або контролюється Стороною через права власності;
- ж) "делегування" включає юридичну передачу прав та урядову постанову, директивний або інший акт, яким передається державному підприємству або монополії або яким надається державному підприємству або монополії здійснення урядових повноважень.
- 2. Кожна із Сторін зберігає за собою право відмовляти будь-якій компанії в наданні переваг по цьому Договору, якщо така компанія контролюється громадянами будь-якої третьої країни, та в тому, що стосується компанії іншої Сторони, така компанія не веде суттєвої підприємницької діяльністі на території іншої Сторони або якщо вона контролюється громадянами третьої країни, з якою Сторона, що відмовила, не підтримує нормальних економічних стосунків.
- 3. Ніяка зміна форми, в якій інвестуються або реінвестуються активи, не впливатиме на їх характер як інвестицій.

CTATTS II

1. Кожна із Сторін дозволятиме та застосовуватиме режим до інвестицій і пов'язаної з ними діяльності на основі не менш сприятливій ніж та, котра в подібних

ситуаціях надається інвестиціям або пов'язаній з ними діяльності своїх власних громадян або компаній, або громадян чи компаній будь-якої третьої країни залежно від того, що є більш сприятливим, за умови права кожної Сторони встановлювати або зберігати винятки в межах галузей та питань, що зазначені в Додатку до цього Договору. Кожна із Сторін погоджується сповістити іншу Сторону до або в день набуття чинності цим Договором про всі відомі їй такого роду закони та правила, які відносяться до галузей або питань, зазначених у Додатку. Окрім того, кожна із Сторін погоджується сповіщати іншу Сторону щодо будь-якого майбутнього винятку по відношенню до галузей або питань, вказаних у Додатку, та зводити такі винятки до мінімуму. Будь-який майбутній виняток з боку будь-якої Сторони не буде застосовуватись до інвестиції, існуючої в такій галузі або сфері на той час, коли виняток набуває чинності. Режим, що надається на основі будь-яких винятків, доки інше не визначено у Додатку, буде не менш сприятливим ніж той, який надається у подібних виладках відносно інвестицій та пов'язаної з ними діяльності громадян або компаній третьої країни.

- 2. a) Ніщо в цьому Договорі не тлумачитиметься як таке, що перешкоджає Стороні підтримувати або створювати державне підприємство.
- 6) Кожна Сторона забезпечуватиме, що будь-яке державне підприємство, яке вона підтримує або створює, діє у спосіб, який не є несумісним з зобов'язаннями Сторони по цьому Договору повсякчас, коли таке підприємство здійснює будь-які регулятивні, управлінські або інші урядові повноваження, які ця Сторона делегувала йому, такі, як повноваження відчужувати, надавати ліцензії, затверджувати комерційні угоди або вводити квоти, сплати та інші збори.
- в) Кожна Сторона забезпечить, що будь-яке державне підприємство, яке вона підтримує або засновує, керується національним режимом або режимом найбільшого сприяння, в залежності від того, який з них є більш сприятливим для інвестицій під час продажу своїх товарів або послуг на території Сторони.

- а) Інвестиціям повсякчає надаватиметься справедливий та неупереджений режим, вони користуватимуться повним захистом і безпекою і ні в якому випадку їм не буде надано режим гірший, ніж той, що передбачений міжнародним правом.
- 6) Жодна із Сторін не буде ніяким чином перешкоджати шляхом прийняття невмотивованих або дискримінаційних заходів управлінню, функціонуванню, утриманню, вживанню, користуванню, придбанню доходів, розширенню або розпорядженню інвестиціями. Для цілей вирішення спорів згідно із статтею VI та VII, захід може бути довільним або дискримінаційним, не зважаючи на те, що Сторона мала або використала можливість розгляду такого заходу в судах або адміністративних трибуналах Сторони.
- в) Кожна із Сторін дотримуватиметься будь-якого зобов'язання, яке вона може взяти у зв'язку з інвестицією.
- 4. Згідно з законодавчими актами, що стосуються в'їзду та перебування іноземців, громадянам кожної із Сторін дозволятиметься в'їжджати на територію іншої Сторони та залишатись на ній з метою здійснення, розвитку інвестицій, управління ними або консультування з питань функціонування інвестицій, у зв'язку з якими вони або компанія першої Сторони, що їх найняла, вклали або знаходяться в процесі вкладання значної кількості капіталів або інших ресурсів.
- 5. Компаніям, які правомірно засновані згідно з чинними законами або правилами однієї Сторони і які є інвестиціями, дозволятиметься наймати керівний управлінський персонал за власним вибором, незалежно від громадянства.
- 6. Жодна із Сторін не встановлюватиме вимог, пов'язаних з виконанням дій, що виникають або призводять до зобов'язань відносно експорту вироблених товарів, або які передбачають, що товари або послуги повинні бути придбані на місцевому ринку або які нав'язують будь-які інші вимоги, як умову здійснення, розширення або утримання

інвестицій.

- 7. Кожна із Сторін забезпечить ефективні засоби для пред'явлення претензій та здійснення прав відносно інвестицій, інвестиційних угод та дозволів на здійснення інвестицій.
- 8. Кожна із Сторін публікуватиме всі закони, правила, адміністративну практику та процедури, а такод судові рішення, які відносяться до або стосуються інвестицій.
- 9. Режим, що надається Сполученими Штатами Америки по відношенню до інвестицій та пов'язаної з ними діяльності громадян та компаній України згідно з положеннями цієї статті буде в будь-якому штаті, на території або у володінні Сполучених Штатів Америки не менш сприятливим, ніж режим, який надаватиметься ними інвестиціям та пов'язаній з ними діяльності громадян Сполучених Штатів Америки, що постійно мешкають в інших штатах, на територіях або у володіннях Сполучених Штатів Америки, та компаній, правомірно заснованих відповідно до чинних законів та правил.
- 10. Положення цього Договору, що стосуються режиму найбільш сприятливої нації, не розповсюджуватимуться на переваги, які надаються кожною із Сторін громадянам або компаніям будь-якої третьої держави в силу:
- а) зобов'язань цієї Сторони, які випливають з повного членства в зоні вільної торгівлі або митному союзі, або
- 6) зобов'язань цієї Сторони згідно з будь-якою багатосторонньою міжнародною угодою в рамках Генеральної Угоди по Тарифах та Торгівлі, яка набуває чинності після підписання цього Договору.
- 11. Сторони визнають та погоджуються, що термін "діяльність, пов'язана з інвестиціями" включає без обмеження таку діяльність, як:

- а) надання привілеїв або прав згідно з ліцензією;
- б) доступ до ресстрації ліцензій, дозволів та інших форм затвердження (які в будь-якому випадку видаватимуться швидко);
  - в) доступ до фінансових установ та кредитних ринків;
  - г) доступ до їх фондів, які зберігаються у фінансових установах;
- д) імпорт та встановлення устаткування, необхідного для нормального ведення ділових справ, включаючи, проте не обмежуючись, офісне устаткування та автомобілі, та експорт будь-якого устаткування та автомобілів таким чином імпортованих;
  - е) розповсюдження комерційної інформації;
  - є) проведення вивчення ринку;
- ж) призначення торговельних представників, включаючи агентів, консультантів та дистриб'юторів та їх участь у торговельних виставках та заходах по просуванню товарів на ринок;
- з) маркетинг товарів та послуг, в тому числі і через системи внутрішнього розподілення, та маркетинг шляхом рекламування та прямих контактів з особами та компаніями;
- і) доступ до підприємств комунального користування та громадських послуг,
   приміщень які здаються в оренду на комерційній основі за недискримінаційними цінами,
   якщо ці ціни встановлені або контролюються Урядом; та
- ї) доступ до сировиних матеріалів, ресурсів, що використовуються, та послуг всіх видів за недискримінаційними цінами, якщо ціни встановлені або контролюються Урядом.

III RTTATO

1. Інвестиції не будуть експропрійовані або націоналізовані прямо або непрямо шляхом вжиття заходів, рівнозначних експропріації або націоналізації ("експропріація"), за винятком: у випадку забезпечення громадських потреб; у недискримінаційний спосіб; з виплатою негайної, адекватної та ефективної компенсації і згідно з належним

порядком, встановленим законом та загальними принципами режиму передбаченого статтею II (2). Компенсація буде дорівнювати справедливій ринковій вартості експропрійованої інвестиції безпосередньо перед тим, коли були здійснені дії по експропріації або коли про неї стало відомо залежно від того, що станеться раніше, розраховуватись у вільно використовуваній валюті на основі ринкового обмінного курсу, що переважає на цей час; виплачуватись без затримки; включати відсотки за комерційно вмотивованою ставкою, наприклад LIBOR та відповідний процент, починаючи з дати експропріації; бути такою, що повністю реалізується та вільно переказується.

- 2. Громадянин або компанія будь-якої з Сторін, які заявлять, що всі інвестиції або їх частина були експропрійовані, матимуть право на терміновий розгляд справи належною судовою або адміністративною владою іншої Сторони з метою визначення, чи мала місце така експропріація, а якщо так, то чи відповідає така експропріація та пов'язана з нею будь-яка компенсація принципам міжнародного права.
- 3. Громадянам або компаніям будь-якої з Сторін, чиїм інвестиціям завдана шкода на території іншої Сторони внаслідок війни або іншого збройного конфлікту, революції, надзвичайного стану, заколоту, громадських безпорядків або інших подібних подій, надаватиметься такою іншою Стороною режим, не менш сприятливий ніж той, що нею надається сіоїм власним громадянам або компаніям, чи громадянам або компаніям будь-якої третьої країни, залежно від того, який з режимів є більш сприятливим по відношенню до будь-яких заходів, які вона вживає у зв'язку з такою шкодою.

CTATTЯ IV

- 1. Кожна із Сторін дозволятиме здійснення всіх переказів, пов'язаних з інвестицією, вільно та без затримок як на свою територію, так і зі своєї території. Такі перекази включають:
  - а) доходи;

- б) компенсацію відповідно до статті III;
- в) платежі, що випливають з інвестиційного спору;
- г) платежі, здійснені за умовами договору, включаючи платежі в рахунок погашення основного боргу та накопичених відсотків згідно з договором позики;
  - д) виручку від продажу або ліквідації всієї або будь-якої частки інвестиції; та
  - е) додаткові вклади в капітал для підтримки або розвитку інвестиції.
- 2. Перекази здійснюватимуться у вільно конвертованій валюті за переважаючим ринковим обмінним курсом на дату переказу стосовно угод "спот"у валюті, що підлягає переказу.
- 3. Незалежно від положень пп.1, 2 кожна із Сторін може зберігати закони та правила (а), що вимагають надання відомостей про переказ валюти та (б), що накладають податки на прибуток за допомогою таких заходів, як прибутковий податок відносно дивідендів або інших переказів. Більш того, кожна з Сторін може захищати права кредиторів або забезпечувати задоволення вимог судових рішень, прийнятих в ході судових розглядів, шляхом неупередженого, недискримінаційного та добросовісного застосування своїх законів.

CTATTS V

Сторони погоджуються без затримки проводити консультації на прохання будьякої з них з метою вирішення будь-яких спорів у зв'язку з цим Договором або обговорювати будь-яке питання, що відноситься до тлумачення або застосування цього Договору.

CTATTS VI

- 1. Для цілей цієї статті інвестиційний спір визначається як спір між Стороною та громадянином або компанією іншої Сторони, що виникає з або стосується:
  - а) інвестиційної домовленості між цією Стороною і таким громадянином або

компанією;

- б) дозволу на інвестицію, що видається у зв'язку з інвестицією органом Ст*орони*, який займається іноземними інвестиціями, таким громадянам або компаніям; або
- в) заявленого порушення будь-якого права, наданого або створеного цим Договором по відношенню до інвестиції.
- 2. У випадку виникнення інвестиційного спору Сторони цього спору відшукуватимуть рішення спочатку шляхом консультацій та переговорів. Якщо цей спір не може бути вирішений мирним шляхом, зацікавлені громадянин або компанія можуть за вибором подавати цей спір для вирішення:
- а) судами або адміністративними трибуналами Сторони, яка є стороною в спорі;
   або
- б) згідно з будь-якими чинними, попередньо погодженими процедурами вирішення спору; або
  - в) згідно з правилами п.3.
- 3. а) За умови, що зацікавлений громадянин або компанія не подали спір для вирішення згідно з п.2 а) або б) і якщо з дати, коли виник цей спір, минуло шість місяців, зацікавлений громадянин або компанія можуть за вибором письмово погодитись передати цей спір для вирішення шляхом зобов'язуючого арбітражного розгляду:
- I) Міжнародному центру для вирішення інвестиційних спорів ("Центр"), заснованому Конвенцією щодо вирішення інвестиційних спорів між державами та громадянами інших держав, підписаною в Вашингтоні 18 березня 1965 року ("Конвенція ІКСІД"), за умови, що Сторона є стороною такої Конвенції; або
  - II) Додатковому Засобу цього Центру, якщо не є доступним сам Центр; або
- III) згідно з Арбітражним регламентом Комісії Організації Об'єднаних Націй з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ); або
  - IV) будь-якій іншій арбітражній установі, або згідно з будь-якими іншими

арбітражними правилами; про що може бути спільно погоджено між сторонами в спорі.

- б) Як тільки зацікавлені громадянин або компанія таким чином погодились, будьяка сторона в спорі може розпочати арбітражний розгляд згідно із вибором, визначеним у цій згоді.
- 4. Кожна Сторона відтак погоджується передати будь-який інвестиційний спір для вирішення шляхом зобов'язуючого арбітражного розгляду відповідно до вибору, визначеному у письмовій згоді громадянина або компанії згідно із п.3. Така згода разом з письмовою згодою громадянина або компанії, якщо додається згідно із п.3, задовольнятиме вимогам для:
- а) письмової згоди сторін в спорі для цілей Розділу ІІ Конвенції ІКСІД (Юрисдикція Центру) і для цілей правил Додаткового Засобу; та
- 6) "письмової домовленості" для цілей статті ІІ Конвенції Організації Об'єднаних Націй про визнання та приведення в дію арбітражних рішень, підписаної у Нью-Йорку 10 червня 1958 року ("Нью-Йоркська Конвенція").
- 5. Будь-який арбітражний розгляд згідно з п.3 (а) (ІІ), (ІІІ) або (ІV) цієї статті проводитиметься в державі, що є Стороною Нью-Йоркської Конвенції.
- 6. Будь-яке арбітражне рішення, винесене згідно з цією статтею, буде остаточним та обов'язковим для сторін в спорі. Кожна Сторона вживає заходів для виконання без затримки умов будь-якого такого рішення та забезпечення на своїй території приведення його в дію.
- 7. Під час ведення будь-якої справи, що включає інвестиційний спір, Сторона не заявлятиме на свій захист, у вигляді зустрічного позову або іншим чином, права на зарахування, що зацікавлені громадянин або компанія отримали або отримають, відповідно до страхового або гарантійного контракту, відшкодування або іншу компенсацію за всі заявлені втрати або за їх частину.

8. Для цілей арбітражного розгляду, що провадиться згідно з п.3 цієї статті, будь-яка компанія, правомірно заснована відповідно до чинних законів та правил Сторони або політичного підрозділу останньої, але яка, відразу перед тим, як подія або події, що призвели до спору, сталися, була інвестицією громадян або компанії іншої Сторони, буде користуватися таким же режимом, яким користуються громадяни або компанії такої іншої Сторони, буде користуватися таким же режимом, яким користуються громадяни або компанії такої іншої Сторони відповідно до статті 25 (2) (6) Конвенції ІКСІД.

IIV RTTATO

- 1. Будь-який спір між Сторонами ствосовно тлумачення або застосування цього Договору, що не вирішений шляхом консультацій або іншими дипломатичними каналами, буде передано, на прохання будь-якої із Сторін, до арбітражного трибуналу для винесення обов'язкового рішення згідно з відповідними нормами міжнародного права. За відсутністю домовленості щодо протилежного, діятимуть Арбітражний регламент Комісії Організації Об'єднаних Націй з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), за винятком тієї частини, яка змінена Сторонами або арбітрами.
- 2. Протягом двох місяців після отримання запиту кожна Сторона призначить арбітра. Два арбітри оберуть Головою третього арбітра, який є громадянином третьої держави. Правила ЮНСІТРАЛ для призначення комісії в складі трьох членів застосовуватимуться mutatis mutandis для призначення складу арбітражу, за винятком випадку, коли офіційною особою, яка призначає і на яку є посилання в цих правилах, є Генеральний Секретар Центру.
- 3. Якщо не погоджено інше, всі подання будуть внесені та всі слухання завершені протягом шести місяців з дати обрання третього арбітра, та суд прийматиме свої рішення протягом двох місяців з дати останнього внесення подання або дати завершення слухання залежно від того, що сталося пізніше.

4. Витрати, пов'язані з діяльністю Голови, інших арбітрів та інші витрати пов'язані з веденням справи, Сторони сплачуватимуть в рівних частках. Суд може, проте, на свій розсуд, встановити, що одна із Сторін повинна сплатити більшу частку витрат.

CTATTS VIII

Цей Договір не буде перешкоджати застосуванню:

- а) законів та правил, адміністративної практики чи процедур, адміністративних чи судових рішень кожної із Сторін;
- б) міжнародних правових зобов'язань, або
- в) зобов'язань, прийнятих будь-якою із Сторін, включаючи ті, які містяться в угоді щодо інвестиції або дозволі на інвестицію,

які надають інвестиціям або діяльності у зв'язку з інвестиціями режим більш сприятливий, ніж той, який надається цим Договором у подібних випадках.

CTATTЯ IX

- 1. Цей Договір не перешкоджатиме застосуванню будь-якою із Сторін заходів, необхідних для підтримання громадського порядку, виконання її зобов'язань по відношенню до підтримання або відновлення міжнародного миру та безпеки, або захисту своїх власних суттєвих інтересів безпеки.
- 2. Цей Договір не перешкоджатиме будь-якій із Сторін встановлювати спеціальні формальності у зв'язку із здійсненням інвестицій, проте такі формальності не повинні погіршувати суть будь-якого із прав, зазначених вище в цьому Договорі.

CTATTS X

1. З урахуванням своєї політики по оподаткуванню кожна із Сторін намагатиметься надавати справедливий та рівний режим інвестиціям громадян та

компаній іншої Сторони.

- 2. Проте, положення цього Договору, і зокрема статтей VI та VII, застосовуватимуться до питань оподаткування лише якщо вони стосуються:
  - а) експропріації згідно зі статтею ІІІ;
  - б) переказів згідно зі статтею IV; або
  - в) дотримання та приведення в дію умов інвестиційної угоди або дозволу, згаданих у статті VI (1) (а) або (б),

в тій мірі, а якій вони не охоплюються положеннями про врегулювання спорів Конвенції про уникнення подвійного оподаткування між двома Сторонами, або якщо вони виникли у зв'язку з такими положеннями про врегулювання та не вирішені протягом розумного проміжку часу.

CTATTS XI

Цей Договір застосовується до політичних одиниць Сторін.

CTATTЯ XII

Цей Договір набуде чинності через 30 днів з дати обміну ратифікаційними грамотами. Він залишатиметься чинним протягом десяти років та продожуватиме залишатись чинним доти, доки його дія не буде припинена згідно з пунктом 2 цієї статті. Він застосовуватиметься до інвестицій, існуючих на момент набуття ним чинності, а також до інвестицій, здійснених або придбаних після набуття чинності.

- 2. Кожна із Сторін може припинити дію цього Договору при закінченні первісного десятирічного періоду або в будь-який час після цього, повідомивши про свій намір іншу Сторону за один рік.
  - 3. По відношенню до інвестицій, які здійснені або придбані до дати припинення

цього Договору, та до яких цей Договір якимось чином застосовується, положення всіх інших статей цього Договору продовжуватимуть діяти протягом подальшого періоду в десять років з дати прилинення.

4. Додаток та обмінний лист є невід'ємною частиною цього Договору.

На посвідчення чого відповідні уповноважуні представники підписали цей Договір.

Вчинено у двох примірниках в м.Вашингтоні " 4 " березня 1994 р. англійською та українською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

ЗА СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ Л

3A

II- He olow

ДОДАТОК

1. Відповідно до п.1 статті 2 Сполучені Штати Америки залишають за собою право встановлювати або зберігати винятки обмеженого характеру із національного режиму в таких галузях:

повітряний транспорт; океанське та прибережне судноплавство; банківська діяльність; страхування; урядові субсидії; урядові програми страхування та позик; енергетика; брокерство у митній службі; володіння нерухомим майном; володіння та управління радіомовленням або громадськими радіо- та телестанціями; володіння акціями в Корпорації супутникового зв'язку; послуги у сфері громадського телефонного та телеграфного зв'язку; підводна кабельна служба; використання землі та природних ресурсів; гірничі розробки надр, які знаходяться в державній власності; морські та пов'язані з ними послуги; "первісне ділерство" з цінними паперами Уряду Сполучених Штатів Америки.

2. Відповідно до п.1 статті 2 Сполучені Штати Америки залишають за собою право встановлювати або зберігати винятки обмеженого характеру, які встановлюються для країни з режимом найбільш сприятливої нації в нижчезазначених галузях:

володіння нерухомим майном; гірничі розробки надр; морські та пов'язані з ними послуги; "первісне ділерство" з цінними паперами Уряду Сполучених Штатів Америки.

3. Відповідно до п.1 статті 2 Україна залишає за собою право встановлювати або зберігати винятки обмеженого характеру з національного режиму в таких галузях:

виробництва устаткування, яке використовується виключно для атомних електростанцій; морський транспорт, включаючи океанське та прибережне судноплавство; повітряний транспорт; атомна електроенергетика; приватизація об'єктів освіти, спорту, медицини та науки, які фінансуються за рахунок державного бюджету; підприємства по видобутку солі; підприємства по видобутку та переробці рідкоземельних, уранових та інших радіоактивних елементів; володіння та управління телевізійними та радіотрансляційними станціями; власність на землю.

[TRANSLATION]

March 4, 1994

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm the following understanding which was reached between the Government of the United States of America and the Government of Ukraine in the course of negotiations of the Treaty Concerning the Encouragement and Reciprocal Protection of Investment (the "Treaty"):

The Government of Ukraine agrees to designate an Office to assist U.S. nationals and companies in deriving the full benefits of the Treaty in connection with their investment and related activities.

The Office will serve as the coordinator and problem solver for investors experiencing difficulties with registration, licensing, access to utilities, regulatory and other matters.

The Office will provide the following types of services:

- -- information on current national and local business/investment regulations, including licensing and registration procedures, taxation, labor regulations, accounting standards, and access to credit;
- -- a notification procedure on proposed regulatory or legal changes affecting investors with circulation of notices on regulatory changes put into force;
- -- coordination with Ukraine Government agencies at the national and local level to facilitate investment and resolve disputes;
- -- identification and dissemination of information on investment projects and their sources of finance;
- -- assistance to investors experiencing difficulties with repatriating profits and obtaining foreign exchange.

I understand that the Offices designated by the Government of Ukraine to assist U.S. nationals and companies in accordance with this letter are the Administration for Investment Cooperation of the Ministry of Foreign Economic Relations of Ukraine and the Department of Foreign Investments and Credits of the Ministry of the Economy of Ukraine.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,

15/

Roman Shpek Minister of Economy of Ukraine Шановний пане Міністр!

Я маю честь підтвердити наступне порозуміння, яке було досягнуте між Урядом Сполучених Штатів Америки та Урядом України в ході переговорів щодо Договору про заохочення та взаємний захист інвестицій ("Договір"):

Уряд України погоджується визначити Офіс для допомоги громадянам та компаніям Сполучених Штатів Америки в отриманні всіх переваг по цьому Договору в зв'язку з їх інвестиціями та діяльністю, пов'язаною з останніми.

Цей Офіс виконуватиме функції координатора та вирішуватиме проблеми інвесторів, які мають ускладнення з реєстрацією, ліцензуванням, доступом до комунальних послуг, з регулятивними та іншими питаннями.

Офіс забезпечуватиме такі види послуг:

- інформацію про існуючі на цей час національні та місцеві правила стосовно бізнесу та інвестицій, включаючи процедури ліцензування та реєстрації, оподаткування, правила стосовно праці, стандарти звітності та доступ до кредитів;
- повідомлення щодо процедури відносно запропонованих змін регулятивного або правового характеру, які торкаються інвесторів з розсилкою повідомлень про регулятивні зміни, які набули чинності;
- координацію разом з українськими урядовими установами на національному та місцевому рівнях з метою полегшення здійснення інвестицій та вирішення спорів;
- відсліжування та розповсюдження інформації щодо інвестиційних проектів та джерел фінансування;
- допомогу інвесторам, які мають ускладнення з репатріацією доходів та отриманням іноземної валюти.

Я маю на увазі, що Офісом, визначеним Урядом України для допомоги громадянам та компаніям Сполучених Штатів Америки згідно з цим листом, є

Управління інвестиційного співробітництва Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України та Відділ іноземних інвестицій та кредитів Міністерства економіки України.

Я маю честь запропонувати, щоб це порозуміння тлумачилось як невід'ємна частина цього Договору.

Я був би вдячним, якщо б Ви підтвердили, що це порозуміння поділяється Вашим Урядом.

Щиро Ваш,

Роман ШПЕК,

& muneel

Міністр економіки України

DEPUTY UNITED STATES TRADE REPRESENTATIVE EXECUTIVE OFFICE OF THE PRESIDENT WASHINGTON, D.C. 20506

March 4, 1994

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm receipt of your letter which reads as follows:

"I have the honor to confirm the following understanding which was reached between the Government of the United States of America and the Government of Ukraine in the course of negotiations of the Treaty Concerning the Encouragement and Reciprocal Protection of Investment (the "Treaty"):

The Government of Ukraine agrees to designate an office to assist U.S. nationals and companies in deriving the full benefits of the Treaty in connection with their investment and related activities.

- The office will serve as the coordinator and problem solver for investors experiencing difficulties with registration, licensing, access to utilities, regulatory and other matters.
- -- The office will provide the following types of services:
  - Information on current national and local business/investment regulations, including licensing and registration procedures, taxation, labor regulations, accounting standards, and access to credit.
  - -- A notification procedure on proposed regulatory or legal changes affecting investors with circulation of notices on regulatory changes put into force.
  - -- Coordination with Ukraine Government agencies at the national and local level to facilitate investment and resolve disputes.
  - -- Identification and dissemination of information on investment projects and their sources of finance.
  - -- Assistance to investors experiencing difficulties with repatriating profits and obtaining foreign exchange.

His Excellency Roman Shpek Minister of Economy of Ukraine I understand that the offices designated by the Government of Ukraine to assist U.S. nationals and companies in accordance with this letter are the Administration for Investment Cooperation of the Ministry of Foreign Economic Relations of Ukraine and the Department of Foreign Investments and Credits of the Ministry of the Economy of Ukraine.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your government."

I have the further honor to confirm that this understanding is shared by my Government and constitutes an integral part of the Treaty.

Sincerely,

Rufus Yerxa